

Nužudytas viendaragis vėl atgimdavo ir būdavo nesunaikinamas.

Žygimantas Pauliukevičius (<http://klaipeda.diena.lt/dienrastis/priedai/pasaulis/nojaus-ismesti-is-laivo-vienaragiai-isliko-legendose-110838>)

Žirgas su vienu ragu - tai mistinė būtybė, aprašyta jau senovės graikų mituose.

Vienaragiai, kaip ir šventosios mergelės, buvo skaistumo ir tyrumo simbolis. Nepaisant to, užspėstas j kampą, šis gyvis aršiai gindavosi, o jį nuraminti galėjo tik mergelės glostymas. Viduramžiais viendaragio ragas buvo labai populiarus alchemijos receptų ingredientas. Lengvatikiai ir tariami žiniuoniai įsigydavo „viendaragio ragą“ kaip apsaugą nuo nuodų ir blogųjų jėgų už neįtikėtinai aukštą kainą. Dar buvo manoma, kad ragas apsaugo nuo skrandžio ligų ir epilepsijos. Be viso to, viendaragių pasitaiko daugelio tautų legendose ir pasakojimuose.

Išnyko kaip mamutai

Nuo pat žmonijos atsiradimo pasakojimai apie viendaragius keliavo po pasaulį. Seniausių viendaragio aprašymų randama Biblijos, pasakojime apie Adomą rojaus sode. Nepaisant to, jog buvo plačiai tikima tokių padarų egzistavimu, viendaragių niekas nebuvo sutikęs daugelį amžių. Įdomu tai, kad Rytuose žmonės viendaragį įsivaizdavo visiškai kitaip nei europiečiai. Nuoširdžiai tikintiems viendaragių egzistavimu faktas, kad šie padarai jau išnykę, tik prideda mistikos sugretinant juos su dinozaurais, mamutais ir kitais priešistoriniais gyvūnais. Kai kurie žmonės tiki, kad viendaragiai vis dar egzistuoja nuošaliuose vietovėse ir gali būti atrasti.

Pranašavo gera

Kinų mitologijoje viendaragis buvo laikomas geru ženklu, kuris pasirodydavo žmonėms norėdamas pranešti ką nors svarbaus. Jo pasirodymas buvo siejamas su gerų laikų atėjimu. O tai, kad paskutiniu metu viendaragiai nepasirodo, reiškia, jog mes gyvename blogu laiku. Šie gyvūnai vėl pasirodys, kai ateis „geri laikai“. Vienas iš pirmųjų viendaragių žmonėms pasirodė maždaug prieš 5000 metų ir atskleidė imperatoriui Fu Hsi rašytinės kalbos paslaptis. Prieš 4700 metų dar vienas viendaragis pasirodė Geltonojo Imperatoriaus (Huang Di) sode. Šis paslaptingas ženklas reiškė ilgą ir ramų imperatoriaus valdymą. Dar du viendaragiai gyveno imperatoriaus Jao, ketvirtojo iš penkių imperatorių, suformavusių pasaulį prieš 4000 metų, valdymo metu.

Kinai taip pat tikėjo, kad viendaragiai gali išpranašauti didžiųjų žmonių, tokių kaip filosofas Konfucijus, gimimą. 551 metais prieš mūsų erą nėščia Konfucijaus motina miške sutiko viendaragį. Šis davė moteriai nedidelį gabalėlį nefrito ir padėjo galvą jai ant peties. Ji suprato įvykio svarbą ir palaikė tai dievų siųstu ženklu. Užrašas ant nefrito teigė, kad moteris susilauks sūnaus, pagarsėsiančio savo išmintimi. Konfucijus tapo

labiausiai gerbiamu kinų filosofu. Netgi šiandien, po 2500 metų, jo mokymas yra gerbiamas ir vertinamas. Būdamas senas, Konfucijus neva sutiko vienaragį ir suprato, kad artinasi mirtis. Netrukus garsusis filosofas mirė.

Paukščių Tako žvaigždynas

Vienaragio žvaigždynas pirmą kartą paminėtas Jakobo Barčo apie 1624 metus. 1690 metais Vienaragio žvaigždyno žvaigždės buvo detaliai aprašytos Hevelio kataloge. Paukščių Takas yra šio žvaigždyno centre, jį sudaro 146 žvaigždės, matomos plika akimi.

Minėjo ir šventraštis

Ilgus amžius religijotyrininkai neigė vienaragio egzistavimą. Pagrindinis jų argumentas - jei toks gyvūnas būtų iš tiesų gyvenęs, jis būtų aprašytas tarp Nojaus surinktųjų į savo arką prieš Didįjį Tvaną. Tačiau apie ką kalbą šios ištraukos iš Biblijos:

“Mano ragas bus išaukštintas, kaip vienaragio ragas.” – Psalmių Knyga.

“Jo jėga prilygo vienaragio jėgai.” – Skaičių Knyga.

“Ar vienaragis norės tau tarnauti?” – Jobas.

Pasak Būties Knygos, Dievas davė Adomui užduotį įvardinti viską, ką jis matė. Pasak kai kurių Biblijos vertimų, vienaragis buvo pirmasis įvardintas gyvūnas. Taip vienaragis buvo iškeltas tarp kitų gyvūnų. Kai Adomas ir Ieva buvo išvaryti iš rojus, vienaragis juos lydėjo ir atstovavo tyrumui ir skaistumui. Todėl vakarietiškoje kultūroje įprastas vienaragio tyrumas kildinamas iš Biblijos.

Biblija taip pat siūlo paaiškinimą, kodėl vienaragiai taip seniai buvo paminėti. Per Didįjį Tvaną, trukusį 40 parų, Nojus surinko visų gyvūnų poras, kad išsaugotų jų veisles, tačiau vienaragių tarp jų nebuvo. Žydų tautos pasaka teigia, kad vienaragiai taip pat buvo denyje, bet reikalavo tiek daug vietos ir priežiūros, kad Nojus juos išvijo. Jie arba nuskendo, arba išplaukė ir apsigyveno apleistoje vietovėje, arba, kaip kai kurie žmonės tiki, išsivystė į narvalą.

Tapatino su Dievu

Senasis Testamentas dar keletą kartų mini vienaragius, tačiau abejojama, ar originale aprašytas gyvūnas atitinka mūsų šiekį vienaragį. Žydų talmudas panašiai pasakoja apie raguotą arklį. Žydų folklore tai stipriausias gyvūnas, gebantis užmušti dramblių vienu rago dūriu.

Bažnyčia įvairiai interpretavo vienaragio aprašymus. Viduramžiais vienaragis buvo laikomas pačiu Kristumi, o jo ragas - Kristaus ir Dievo sąjungos simboliu. Kai kurie viduramžių piešiniai vaizduoja vienaragį kaip šventąją trejybę. Tačiau Izaoko knygoje vienaragis vaizduojamas kaip blogio simbolis. Nepaisant biblinės vienaragio teorijos, žinoma, kad juo buvo tikima. Krikščionys nuolat savinasi folkloro elementus norėdami privilioti naujų tikinčiųjų, tad nieko nuostabaus, kad liudijimų apie šį gyvūną atsirado ir Biblijoje. Senajame Testamente jis taip pat dažnai minimas. Tai, kad vienaragis minimas Biblijoje, reiškia, kad nė vienas tikras krikščionis negali abejoti jo tikrumu.

Rubinas - iš vienaaragio kraujo

Sklido gandai, kad vienaaragio rago viršūnėje yra paslaptingas rubinas. Brangakmenis buvo pavadintas granatu ir ilgą laiką laikytas visų brangakmenių karaliumi. Manoma, kad būtent brangakmenis teikė vienaaragiui jėgų, tačiau ne visi vienaaragiai jį turėjo. Viduramžiais tikėta, kad brangakmenis atbaido liūdesį, blogį ir išgydo apsinuodijusius. Galbūt brangakmenis atsirasdavo tik tam tikro amžiaus sulaukusiems vienaaragiams, o jo kilmė - susikristalizavęs kraujas.

Saugojo nuo nuodų

Viduramžiais pasakojimai apie juos pasiekė fantastikos viršūnes. Dažniausiai vienaaragiai simbolizavo paprastumą, nekaltybę ir tyrumą. Šis stereotipas puikiai atspindėtas žymiajame "Vienaragio gobelene", nutapytame apie 1500 metus ir dabar saugomame Metropoliteno meno muziejuje. Jame vaizduojami vienaaragiai, žaidžiantys pavasario miške prie šaltinių, apsupti žiedų, nors fone – rudeniškas vaizdas.

Paveikslas taip pat įvardija dar vieną vienaaragio savybę - jo rago magiškas galias. Gobelene kiti gyvūnai laukia eilėje prie šaltinio, kol vienaaragis išvalys vandenį nuo nuodų. Dėl tariamų stebuklingų rago savybių, farmacininkai neva dėdavo rago miltelių į vaistus nuo epilepsijos, maro ir kitų baisių ligų. Pasak legendų, vienaaragis buvo bebaimis gyvūnas, greitas ir stiprus. Jis buvo toks greitas ir sumanus, kad nė vienas medžiotojas nesugebėdavo jo pagauti. Pats būdamas tyrumo simbolis, vienaaragis žavėjosi skaistumu ir tik skaisti mergelė galėjo pakinkyti vienaaragį. Nužudytas vienaaragis vėl atgimdavo ir būdavo nesunaikinamas.